

Aldona Chmielowska, Mieczysław Góra

Rękoraj, pow. Piotrków Trybunalski. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 5, 214-215

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wkopany w jego trzon, twerszącym oszczędnie współśrodkowy krąg z kurhanem, wystąpiły skupiska spieczonego popiołu, węgla drzewnego i spalonych kości ludzkich zawierające także ułamki dwóch naczyń. W północnej swej partii nasyp kurhanu Nr 6 przykrywa płytki rów, wyeksploatowany w roku 1969, zawierający ułamki kości ludzkich i fragmenty naczyń, będący być może płaskim pochówkiem bezpopielnicowym ? /grób Nr 6 A/.

II. Niebadana dotychczas grupa trzecia omentaryska Racibórz.⁴ Obora, oddalona od dwóch poprzednich o około 600 m na północno-zachód, składa się z 9 kopców ułożonych w trzech rzędach, na kolejnych terraszach południowo-wschodniego stoku wzgórza. Kurhan Nr 16 jest największym w obrębie tej grupy. Wysokość jego wynosi 1,1 m, średnica 7 m. W partiach wschodniej i północno-zachodniej widocznym rów przykurhanowy. Na poziomie pierwotnym nie noszącym śladów przepalenia, zalega w centralnej partii nasypu tzw. "warstwa oiałopalenia" o wymiarach 4,5 x 4 m i miąższości 50 - 60 cm, na spagu której znaleziono liczne ułamki węgla drzewnego. Przykrywa ją nasyp kurhanu zbudowany z ciemnożółtego piasku. W partii szczytowej kurhanu, w obrębie warstw humusu współczesnego i podglebia znaleziono kilkanaście ułamków przepalonych kości ludzkich, a także liczne ułamki granitu narzutowego i łupku noszące ślady przepalenia.

Badania będą kontynuowane.

REKORAJ, pow. Piotrków
Trybunalski

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Stanowisko 1

Badania prowadziła mgr Aldona Chmielowska
i mgr Mieczysław Góra. Finansował WKZ w Łodzi. Czwarty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne /X-XII w./.

Grodzisko położone jest na cyplu wzniesienia wrzynającego się w podmokłe łąki nad rzeczką Moszczanką.

Prace wykopaliskowe objęły obszar 321 m² i slobalizowane były: we wnętrzu grodziska, na placu między wałami, na pozostałości wału zewnętrznego, w dwóch fosach oraz na grobli biegnącej od grodziska w kierunku południowo-wschodnim.

Badania majdaru potwierdziły wczesniejsze spostrzeżenia dotyczące zabudowy mieszkalnej, grupującej się pod wałem grodziska. Dość licznie zachowane ślady jam po-słupowych świadczą ponadto o tym, że domostwa tam wznoszone posiadały konstrukcję słupową. Wnętrze gro-

dziska prawdopodobnie pokryte było brukiem, na co wskazuje duża ilość rozrzuconych kamieni. Zawartość warstwy kulturowej stanowiły ułamki ceramiki, żelazny nożyk, kilka fragmentów przedmiotów żelaznych oraz mało typowy przedmiot żelazny przypominający ostrogę.

Na placu międzywałowym, znajdującym się w północnej części grodziska, a zajmującym przestrzeń około 1,5 ara, odkryto ślady konstrukcji drewnianych - być może mieszkalnych, duże ilości węgla drzewnych i polepy. Zawartość warstwy kulturowej stanowiło kilkanaście ułamków ceramiki i kości zwierzęcych.

Wyniki badań wału zewnętrznego pozwalają na następujące stwierdzenia: 1/ wał zbudowany był z drewna i gliny /około 24 poziomy smułek zbutwiałego drewna/, 2/ przepalona glina oraz liczne węgle drzewne, występujące głównie u podstawy wału, a następnie na jego szczycie, świadczyć mogą o jego dwufazowości, 3/ pod próchnicą pierwotną zalegały niosym nie zakłócone warstwy piasku i gliny.

Wypełnisko obydwu fos - o szerokości od 1,5 do 2 m i głębokości około 1,5 m /od dzisiejszego poziomu/ - stanowiła ciemnobrunatna ziemia, w której znaleziono kilka ułamków ceramiki.

Sondaż na grobli, dobrze wyodrębniającej się w terenie, biegnącej od wału grodziska w kierunku południowo-wschodnim, potwierdził przypuszczenia, iż jest to ślad po dawnej drodze związanej funkcjonalnie z grodziskiem.

Chronologię grodziska ustalić można w oparciu o ceramikę na X-XII w.; obok form typowych dla III okresu wczesnośredniowiecznego wystąpiły tam również ułamki naczyń glinianych słabo obtaczanych na kole z II okresu wczesnośredniowiecznego.

Duże walory obronne grodziska w Rękoraju, stosunkowo duża miąższość warstwy kulturowej /przeciętnie 30-40 cm/, a jednocześnie niewielka ilość znalezionych tam zabytków, sugerowałyby, iż gród ten pełnił funkcje specjalne - być może typu schroniskowego.

Badania zostały zakończone.

BYNSK, pow. Wąbrzeźno

Katedra Archeologii Uniwersytetu
im. Mikołaja Kopernika w Toruniu,
Museum w Grudziądzu

Badania prowadzili mgr Andrzej Kola /autor
sprawozdania/ i mgr Ryszard Boguwołski. Fi-
nansowało PPRN w Wąbrzeźnie. Pierwszy sezon
badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i
średniowieczne.